C/2025/1010

12.2.2025.

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 3. prosinca 2024.

o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike

(ESRB/2024/7)

(C/2025/1010)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ([1]), a posebno njegov Prilog IX.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ([2]), a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ ([3]), a posebno njezin odjeljak I. poglavlja 4. glave VII.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ([4]), a posebno njezine članke od 18. do 20.,

budući da:

(1) Kako bi se osigurale učinkovite i dosljedne nacionalne mjere makrobonitetne politike, važno je dopuniti priznavanje koje se zahtijeva na temelju prava Europske unije dobrovoljnom uzajamnošću.

(2) Cilj je okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ([5]), osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike, koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.

([1]) SL L 1, 3.1.1994., str. 3.
([2]) SL L 331, 15.12.2010., str. 1.
([3]) SL L 176, 27.6.2013., str. 338.
([4]) SL C 58, 24.2.2011., str. 4.
([5]) Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike do 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).

(3) Odlukom Zajedničkog odbora Europskog gospodarskog prostora (EGP) br. 79/2019 ([6]) uključene su Direktiva 2013/36/EU i Uredba (EU) br. 575/2013 u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) s učinkom od 1. siječnja 2020. Direktiva (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) i Uredba (EU) 2021/558 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]), kojima su uvedene značajne izmjene Direktive 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 575/2013, uključene su u Sporazum o EGP-u Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 213/2022 ([9]) i Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 145/2024 ([10]). Direktiva (EU) 2021/338 i Uredba (EU) 2021/558 trenutačno se primjenjuju u Norveškoj.

(4) Norveško Ministarstvo financija Finansdepartementet, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. stavka 2. Direktive 2013/36/EU, obavijestilo je 29. kolovoza 2024. Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) o svojoj namjeri da ponovno odredi prethodno utvrđenu stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik (SyRB) na istu stopu od 4,5 % za sve izloženosti koje se nalaze u Norveškoj. Mjera se primjenjuje od 31. prosinca 2020., te se trenutačno preporučuje njezina uzajamna primjena u skladu s Preporukom Europskog odbora za sistemske rizike ([11]). Istoga dana Finansdepartementet je obavijestio ESRB o svojoj namjeri da zahtijeva od određenih institucija da održe zaštitni sloj za „ostale sistemski važne institucije" (OSV institucije) od redovnog osnovnog kapitala, u skladu s člankom 131. Direktive 2013/36/EU.

(5) Nakon toga je Finansdepartementet podnio ESRB-u 26. rujna 2024. zahtjev za preporuku uzajamne primjene stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, u skladu s člankom 134. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU. Mjera makrobonitetne politike ostaje nepromijenjena.

(6) ESRB je 7. listopada 2024. donio Mišljenje ESRB/2024/6 Europskog odbora za sistemske rizike ([12]), u kojem je naveo kako smatra da su kumulativne stope zaštitnog sloja za sistemski rizik i za ostale sistemski važne institucije primjerene i djelotvorne za uklanjanje utvrđenih rizika za svaku kreditnu instituciju koja je obuhvaćena područjem primjene tih dviju mjera.

(7) U Preporuci ESRB/2015/2, kako je izmijenjena Preporukom ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike ([13]), preporučuje se da odgovarajuće tijelo koje aktivira mjeru makrobonitetne politike, prilikom podnošenja zahtjeva ESRB-u za uzajamnu primjenu mjera, predloži najviši mogući prag značajnosti ispod kojeg se izloženost pojedinačnog pružatelja financijskih usluga prema utvrđenom makrobonitetnom riziku, u državi u kojoj tijelo za primjenu mjera provodi mjere makrobonitetne politike, može smatrati da nije značajna. ESRB može preporučiti drugačiji prag ako to procijeni potrebnim. Prag značajnosti za uzajamnu primjenu zaštitnog sloja za sistemski rizik utvrđen je na iznos izloženosti ponderiranih rizikom od 5 milijardi NOK, što odgovara približno 0,16 % ukupnog iznosa izloženosti ponderiranih rizikom kreditnih institucija koje izvješćuju u Norveškoj ([14]).

([6]) Odluka Zajedničkog odbora EGP-a br. 79/2019 od 29. ožujka 2019. o izmjeni Priloga IX. (Financijske usluge) Sporazumu o EGP-u [2019/2133] (SL L 321, 12.12.2019., str. 170.).

([7]) Direktiva (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2021. o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 68, 26.2.2021., str. 14).

([8]) Uredba (EU) 2021/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu prilagodbi sekuritizacijskog okvira radi potpore gospodarskom oporavku kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 (SL L 116, 6.4.2021., str. 25).

([9]) Odluka Zajedničkog odbora EGP-a br. 213/2022 od 8. srpnja 2022. o izmjeni Priloga IX. (Financijske usluge) Sporazumu o EGP-u [2023/630] (SL L 85, 23.3.2023., str. 23.).

([10]) Odluka Zajedničkog odbora EGP-a br. 145/2024 od 12. lipnja 2024. o izmjeni Priloga IX. (Financijske usluge) Sporazumu o EGP-u [2024/2433] (SL L 2024, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

([11]) Preporuka ESRB/2023/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 6. ožujka 2023. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 158, 4.5.2023., str. 1.).

([12]) Mišljenje ESRB/2024/6 Europskog odbora za sistemske rizike od 7. listopada 2024. o norveškoj obavijesti o ponovnom određivanju stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. i o ponovnom određivanju stope zaštitnog sloja za ostale sistemski važne institucije u skladu s člankom 131. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama dostupno na mrežnim stranicama ESRB-a na www.esrb.europa.eu.

([13]) Preporuka ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. listopada 2017. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 431, 15.12.2017., str. 1).

([14]) Preporuka ESRB/2023/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 6. ožujka 2023. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 158, 4.5.2023., str. 1.).

(8) Uzajamnom primjenom makrobonitetnih kapitalnih zahtjeva koje aktiviraju tijela drugih država članica, na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, neovisno o tome postoje li dotične izloženosti preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja, ograničavaju se curenja i regulatorne arbitraže, otklanjaju se sistemski rizici te se time promiče sveukupna učinkovitost makrobonitetne politike, osiguravanjem da se povećani rizici rješavaju ne samo u državi članici koja je uvela zaštitni sloj za sistemski rizik, nego i u drugim državama članicama u kojima su bankovne grupe izložene tim povećanim rizicima. Priznavanje bi stoga trebalo biti usmjereno i na osiguravanje dovoljne otpornosti bankovnih grupa koje su izložene tim sistemskim rizicima. Stoga bi se makrobonitetni kapitalni zahtjevi, koji proizlaze iz odluke o priznavanju makrobonitetnih mjera drugih država članica, općenito trebali primjenjivati na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi.

(9) Za priznavanje norveške stope zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je zatražio Finansdepartementet, relevantna nadležna i/ili imenovana tijela druge države članice mogu odrediti stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. stavkom 4. i člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU.

(10) Ova izmjena Preporuke ESRB/2015/2 ne utječe na kontinuitet preporučivanja uzajamne primjene nacionalnih makrobonitetnih mjera koje su norveška tijela aktivirala 31. prosinca 2022., kako je utvrđeno u Preporuci ESRB/2023/1. Trenutačne izmjene Preporuke ESRB/2015/2 uredničke su prirode, osim uzajamne primjene stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi. Stoga se standardno tromjesečno prijelazno razdoblje nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije* primjenjuje samo na mjere ili njihove izmjene koje će nacionalna tijela donijeti kako bi uzajamno primijenila stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi.

(11) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIO JE OVU PREPORUKU:

IZMJENE

Prilog Preporuci ESRB/2015/2 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 3. prosinca 2024.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

PRILOG

Prilog Preporuci ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. u odnosu na Norvešku, odjeljak pod naslovom „I. Opis mjera” zamjenjuje se sljedećim:

„2. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik utvrđena je na 4,5 % i primjenjuje se na domaće izloženosti svih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj, na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi.”

2. u odnosu na Norvešku, odjeljak pod naslovom „II. Uzajamna primjena” zamjenjuje se sljedećim:

„II. Uzajamna primjena

5.a Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju norveške mjere za izloženosti u Norveškoj u skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU odnosno s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013. Budući da bi za uzajamnu primjenu zaštitnog sloja za sistemski rizik na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi iz Preporuke ESRB/2024/7 Europskog odbora za sistemske rizike (*) moglo biti potrebno da odgovarajuće tijelo donese novu nacionalnu uzajamnu mjeru ili izmijeni postojeće nacionalne mjere kojima se uzajamno primjenjuje norveška mjera zaštitnog sloja za sistemski rizik, za provedbu uzajamnih mjera primjenjuje se standardno tromjesečno prijelazno razdoblje nakon objave Preporuke ESRB/2024/7 u *Službenom listu Europske unije*.

5b. Na zahtjev Finansdepartementet, preporučuje se da odgovarajuća tijela uzajamno primjenjuju norvešku mjeru zaštitnog sloja za sistemski rizik, primjenjujući je na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, neovisno o tome postoje li dotične izloženosti preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja.

6. Ako jednake mjere makrobonitetne politike nisu raspoložive u njihovoj državi, u skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjere makrobonitetne politike raspoložive u njihovoj državi koje imaju učinak koji je gotovo istovjetan prethodno navedenim mjerama preporučenima za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetne mjere za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od tri mjeseca od objave Preporuke ESRB/2024/7 u *Službenom listu Europske unije*.

(*) Još nije objavljena u Službenom listu.”

3. u odnosu na Norvešku, stavak 8. točka (a) odjeljka pod naslovom „III. Prag značajnosti” zamjenjuje se sljedećim:

„(a) za zaštitni sloj za sistemski rizik, prag značajnosti utvrđen je na iznos izloženosti ponderiranih rizikom od 5 milijardi NOK, što odgovara približno 0,16 % ukupnih izloženosti ponderiranih rizikom kreditnih institucija koje izvješćuju u Norveškoj. Sve izloženosti koje postoje preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja, trebalo bi uključiti u izračun izloženosti koje se procjenjuju u odnosu na prag značajnosti.”